

כַּעֲסַת רַבִּי נַחֲמָן מֵכַרְסָּף

לזכרון נצח מוריננו רבי ישראל בער אודסר, זצ"ל

אַחֲרֵי-קִדְשִׁים

מתוך ספר לקוטי הלכות

וְכָל-אָדָם לֹא-יִהְיֶה בְּאֵהָל מוֹעֵד בָּבֹאוּ לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ

(טז, יז)

וְאָמְרוּ רבּוֹתֵינוּ ז"ל (ירושלמי יומא פ"ק א הלכה ה) וְכָל אָדָם הָעֹלֶיךָ וכו'. וְהֵבֵן הַיֵּטֵב לְהֵיכֵן נִכְנָס הַזֶּהֶן גָּדוֹל. וְכָל זֶה בְּדִי לְכַפֵּר עַל כָּל הַחֲטָאִים, בְּדִי לְתַקֵּן אוֹתָם שֶׁנִּפְּלוּ לְעַמְּקֵי הַקְּלָפוֹת. וְהַצִּדִּיק הָאֵמֶת הוּא גָּדוֹל יוֹתֵר אֶפְלוּ מִן הַזֶּהֶן גָּדוֹל שֶׁנִּכְנָס לִפְנֵי וּלְפָנִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (סוֹטָה ד) יִקְרָה הֵיא מִפְּנִינִים, מִכֶּהֶן גָּדוֹל שֶׁנִּכְנָס לִפְנֵי וּלְפָנִים. כִּי יֵשׁ עֲבֻרוֹת שֶׁגֵּם הַזֶּהֶן גָּדוֹל אֵינּוּ יוֹכֵל לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (יוֹמָא פו.) שֶׁיֵּשׁ עֲבֻרוֹת שְׁיוֹם הַכַּפּוּרִים תּוֹלָה וּמִיתָה מִכַּפֵּרֶת.

אָבֵל הַתְּלִמִּיד חָכֵם הָאֵמֶת יוֹכֵל לִכְנֹס עוֹד לִפְנֵים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְלִהְיוֹת שׂוֹמֵר כַּפָּרָה וְתַקָּוָה גַּם לָהֶם. וְזֶה (מִשְׁלֵי טז) חֶמֶת מֶלֶךְ מִלֵּאכֵי מוֹת וְאִישׁ חָכֵם יִכְפָּרָה. הֵינּוּ שֵׁשׁ עֲוֹנוֹת שֶׁגּוֹרְמִים 'חֶמֶת מֶלֶךְ' חֵס וְשֵׁלוֹם, עַד שֶׁאֵין מוֹעִיל לָהֶם אֶפְלוּ הַכַּפָּרָה שֶׁל הַזֶּהֶן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, כִּי אִם 'מִלֵּאכֵי מוֹת' שֶׁאֵין נִגְמַר כַּפָּרָתוֹ עַד הַמִּיתָה, בְּחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים תּוֹלָה וּמִיתָה מִכַּפֵּרֶת. אָבֵל וְאִישׁ חָכֵם יִכְפָּרָה, כִּי הַחֲכָם הָאֵמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצִּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים יוֹכֵלִים לְתַקֵּן הַכָּל אִם יוֹכֵה לְהֵאֱמִין בָּהֶם בְּאֵמֶת. (הַלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע ד' - אוֹת י"ג)

בִּי-בְיוֹם

הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לְטָהָר

אַתֶּכֶם מִכָּל חֲטָאֵיכֶם (טז, טז)

כָּל הַתַּפְלוֹת וְהַתַּחֲנוּנוֹת וּבִקְשׁוֹת וְהַסְלִיחוֹת שֶׁיִּשְׂרָאֵל מֵרַבִּין לְבָקֶשׁ מִחִילָה וְסִלִּיחָה וּכְפָרָה בַּעֲשֻׂרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה וּבִפְרָט בְּיוֹם כַּפּוּר, אֵין הַפְּנוּיָה לְהַתְפַּלֵּל וּלְבָקֶשׁ עַל הָעֵבֶר לְבָר, רַק שְׂצִירִכִּין לְבָקֶשׁ רַחֲמִים בְּיוֹתֵר שִׁיעֻזּוֹ ה' יִתְבָּרַךְ מִעֲתָה לְדֶרֶךְ הַתְּשׁוּבָה שֶׁלֹּא יִחָטֵא עוֹד וְלֹא יִפֹּל מִשּׁוֹם דָּבָר, רַק יִזְכֶּה לְבְּחִינַת דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה בְּאֵמֶת. וְעַל-כֵּן מִבְּקִשָּׁיו: וְתֵן בְּלִבִּינוּ לַעֲזוֹב דֶּרֶךְ רָשָׁע וְכו', וְכֵן: יְהִי רָצוֹן שֶׁלֹּא אִחָטָא עוֹד וְכו', וְכֵן הִרְבֵּה.

וְזֶה בְּחִינַת (וַיִּקְרָא טז) כִּי בְיוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לְטָהָר אַתֶּכֶם מִכָּל חֲטָאֵיכֶם וְכו', שֶׁעֶקֶר הַכַּפָּרָה בְּחִינַת 'כִּי בְיוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם' הוּא שֶׁנִּזְכָּה עַל-יְדֵי זֶה לְטָהָר אַתֶּכֶם מִכָּל חֲטָאֵיכֶם לִפְנֵי ה' תְּשֻׁרּוּ. הֵינּוּ שֶׁה' יִתְבָּרַךְ יִטְהַר אוֹתָנוּ לְהֵבֵא מִכָּל חֲטָאֵינוּ, שִׁימְשִׁיר עֲלֵינוּ דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה הַזֶּה לְטָהָר עֲצֻמּוֹ מִכָּל חֲטָאֵינוּ מִעֲתָה, שֶׁלֹּא נִחָטָא עוֹד כִּנְיָל, וְזֶה זוֹכִין כָּל הַחֲפָצִים בְּאֵמֶת בְּכַח

הַצִּדִּיק הָאֵמֶת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הָעֲבוּדָה שֶׁל יוֹם כַּפּוּר שְׁעַל-יְדֵי זֶה מִמְשִׁיר בְּקִיאוֹת לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ הַתְּשׁוּבָה בְּכָל הַשָּׁנָה תָּמִיד. (הַלְכוֹת שַׁבַּת ו' - אוֹת ג')

... וְכִסְהוּ בַּעֲפָר (יז, יג)

כְּסוּי דָם בַּעֲפָר זֶה בְּחִינַת שְׁפָלוּת, בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית יח): וְאָנֹכִי עֹפֵר וְאֶפֶר, שֶׁאָמַר אַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁפָלוּת שְׁעַל-יְדֵי זֶה זָכוּ יִשְׂרָאֵל לְעֹפֵר כְּסוּי, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (סוֹטָה יז), כִּי עֹקֵר תַּקָּוָה הַנֶּפֶשׁ עַל-יְדֵי שְׁפָלוּת. (הַלְכוֹת שַׁחֲטָה ג' - אוֹת ד')

... וְהִדְרָת פָּנֵי זָקֵן

(יט, לב)

בְּתִיב: "קִנְיָה חֲכָמָה

קִנְיָה בִּינָה, וּבְתִיב:

"אֵמֶת קִנְיָה" כִּי עֹקֵר

הַחֲכָמָה וּבִינָה הוּא

אֵמֶת, וְאֵמֶת צָרִיכִין

לְקַנּוֹת דִּיקָא, וְאִי

אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת

אֵלָיו בְּחֻס; כִּי

אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת אֵל

הַחֲכָמָה הָאֲמִתִּית

שֶׁהִיא יִרְאֵת-שְׁמַיִם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה'", כִּי-אִם עַל-יְדֵי יִגִּיעוֹת הִרְבֵּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה לְקַנּוֹת הָאֵמֶת שֶׁהִיא הַחֲכָמָה הָאֲמִתִּית. וְכִי שֶׁנִּזְכָּה לְקַנֵּן הָאֵמֶת שֶׁהוּא עֹקֵר הַחֲכָמָה, הוּא נִקְרָא "זָקֵן", כְּמֵאֶמֶר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: "זָקֵן" זֶה שֶׁקִּנְיָה חֲכָמָה, וּבְנוֹדָא צָרִיכִין לְכַבֵּדוּ בְּקִימָה וְהַדוּר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וְהִדְרַת פָּנֵי זָקֵן", כִּי מֵאַחֵר שֶׁנִּזְכָּה לְאֵמֶת שֶׁהוּא אֹר הַפָּנִים, הִדְרַת-פָּנִים, כִּידוּעַ, עַל-כֵּן בּוֹדָא מִגִּיעַ לוֹ כְּבוֹד וְהִדְרַת-פָּנִים (הַלְכוֹת מְלוּה ד' - אוֹת כ"ד לְפִי אֲרֻזַּת הִירָאָה - אֵמֶת, אוֹת ל"ז)

כִּכָּה וְהִבְדִּילָתָם בֵּין-הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה לַטְּמֵאָה

עֶקֶר שְׁלֵמוֹת הָאֵמֻנָה הוּא שִׁסְלֵק דַּעְתּוֹ וְחֲכָמָתוֹ לְגִמְרִי, וְיִשִּׁים עֲצֻמוֹ בְּבִהְמָה, וְיֵאֱמִין בְּהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ וּבְצִדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים בְּאֵמֻנָה שְׁלֵמָה לְבָד. כִּי עֹקֵר הָאֵמֻנָה הוּא בְּמָה שֶׁאֵין הַשְׁכָּל מִבֵּין, כִּי בְּמָה שֶׁמִּבְּיָנִים בְּשֶׁכָּל אֵין שִׁיךְ אֵמֻנָה, עַל-כֵּן עֹקֵר הָאֵמֻנָה הוּא בְּבִחִינַת

סִפּוּר הַשָּׁבוּעַ

סִפּוּר הַנְּסִיעָה שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל לְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל (לב)

... גַּם תִּכְף כְּשֶׁבֵּא לָשׁוּ, לְטַבְרִיָּה, שֶׁלַח אֵלָיו הָרֵב הַחֲסִיד הַמִּפְרָסֵם, הַגָּבִיר, מוֹרֵנוּ הָרֵב מֹשֶׁה, וְזָכְרֵנוּ לְבִרְכָּהּ, בֶּן הָרֵב הַקְּדוֹשׁ הַמִּפְרָסֵם, מוֹרֵנוּ הָרֵב מִנְחֵם מִנְדִּיל, זָכַר צִדִּיק לְבִרְכָּהּ, וְיִטְפָּסְקָר, שְׂרֹעָה לְהַתְחַתֵּן עִמּוֹ. וְהַשִּׁיב רַבֵּנוּ זָכְרֵנוּ לְבִרְכָּהּ: הָאֵיךְ יוֹכֵלִים לְמֵאֵן בְּשִׁדּוּךְ; מִן הַסֵּתֶם מִהֶשֶׁם יֵצֵא הַדָּבָר, שֶׁתִּהְיֶה בְּתִי בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה; וְלֹא דִבֵּר יוֹתֵר.

... וּמִיד הַלֵךְ הַשִּׁדּוּךְ, וְהַשִּׁיב לְהָרֵב רַבִּי מֹשֶׁה הַנִּזְכָּר, שֶׁרַבֵּנוּ זָכְרֵנוּ לְבִרְכָּהּ מִרְעָה; וְתִכְף עָשָׂה סִעָדָה גְּדוֹלָה, וְהָיוּ עַל הַסִּעָדָה כָּל גְּדוּלֵי אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, הֵן מִמְּדִינַת לִיטָא וְהֵן מִמְּדִינַת פוֹלִין, כֻּלָּם כְּאַחַד, גְּדוּלִים וְקִטְנִים; וְהָיָה לָהֶם שְׂמִיחָה גְּדוֹלָה, וּבִתּוֹךְ הַסִּעָדָה דִּבְרוּ דְּבַר-יִתְרוֹהָ בִּינִיחָם, וְרֹאשׁ הַמִּדְּבָרִים הָיָה זֶה הַגְּדוֹל הַנִּזְכָּר, שֶׁרַעָה שֶׁרַבֵּנוּ יִגְלֶה לוֹ הַנִּקְדָּה וְכו' ... (הַדּוּמָשׁק מַעֲבֵר לְדָף)

"וְאֵינִי בָעֵר וְלֹא אֵדַע, בְּהִמּוֹת הַיִּתִּי עִמָּךְ", וּבְבִחִינַת "אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'", וְדִרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: אֵלּוּ בְּנֵי-אָדָם שֶׁעֲרֻמִּין בְּדַעַת כְּאֵדָם הָרֹאשׁוֹן וּמִשְׁמִינִים עֲצָמָם בְּבִהְמָה, וְכְמוֹ שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם: "כִּי בָעֵר אֲנֹכִי מֵאִישׁ, וְלֹא בִינַת אָדָם לִי", וּכְתִיב: "אֲמַרְתִּי אֲחַכְמָה, וְהָיָה רַחוּקָה מִמֶּנִּי".

וְזֶהוּ עֹקֵר הַחֲכָמָה הַגְּדוֹלָה שֶׁבְּכָל הַחֲכָמוֹת, לְסַלֵּק דַּעְתּוֹ וּשְׁכָלוֹ וְחֲכָמָתוֹ לְגִמְרִי וּלְסִמָּךְ רַק עַל אֵמֻנָה לְבָד, וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹכֵה בְּרִבּוֹת הַיָּמִים לְהַשְׁכִּיל וּלְהַבִּין הַשְּׂגוּת וְחֲכָמוֹת אֱלֻקוֹת אֲמִתִּיּוֹת, מִה שֶׁאִי אֶפְשָׁר בְּשֶׁכָּל אֲנוּשִׁי לְהַשְׁכִּיחַ; וּבְלִבָּד שֶׁלֹּא יַעֲמִיד זֹאת לְנִסְיוֹן, רַק יִתְהַלֵּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁטוֹת בְּאֵמֻנָה יִשְׂרָה בְּאֵמֶת.

בְּמִצָּא שֶׁאֵמֻנָה הַקְּדוּשָׁה הוּא בְּבִחִינַת בְּהֵמָה כִּנְיָל; אֵךְ צָרִיכִין לְשַׁמֵּר עֲצֻמוֹ מֵאֲמוֹנוֹת כְּזָבוֹת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה פְתִי יֵאֱמִין לְכָל דָּבָר. וְזֶה בְּחִינַת בְּהֵמָה טְהוֹרוֹת וּבְהֵמָה טְמֵאוֹת, שֶׁהַזְּהִירוֹ הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ לְהַבְדִּיל בֵּין הַטְּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹר, כִּי הָאֵמֻנָה הוּא בְּבִחִינַת בְּהֵמָה. (הַלְכוֹת כְּבוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה ג', אוֹת ב' לְפִי אֲרֻזַּת הִירָאָה - אֵמֻנָה, אוֹת קט"ז)

כָּל מִה שֶׁמִּתְגַּדֵּל וּמִתְפָּאֵר שֶׁם הַצִּדִּיק יוֹתֵר מִתְגַּדֵּל וּמִתְפָּאֵר שֶׁם הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר. (קַלִּי"מ ב, סז)

טוֹב לְהַגִּיד וּלְשִׁיר נַחֲמָן נַחֲמָן נַחֲמָן מֵאֻמָּן לְזִכּוֹת לְכָל הַיְּשׁוּעוֹת

סיפור השבוע

(המשך הסיפור)

עש ... בתוך דבריהם נשכח מהם איזה רש"י, איזה אפוא מקומה, ורצו להעלותה על זכרונם, כי היה מכרח להם מאד לענינם, ולא יכלו לזוז משם מחמת זה, והיה להם לפלא, כי כל אחד ואחד מהם סים בסמוך כל הרש"י, ואין אחד מהם יודע מקום הרש"י הנ"ל, איפה היא נשנית; ורבנו היה דומם, כמו שאינו יודע גם כן, אך בראותו שיש להם צער גדול מזה, והם הפצירו בו עד בוש, נענה ואמר להם: הלא רש"י זו מקומה במסכת זבחים, בדף זה, על ראש העמוד. וכן היה, והיה להם לששון ולשמחה. ונמשכה סעודה זו מזמן מנחה גדולה עד אור היום, ונעשה התקשרות ביניהם ...

זראות באב"י הנחל

= תפלה בינו לבין קונו (חלק ה) =

עש ... באותו יום, אחד עסק להגיד לקוטי תפלות בבכיה, ור' ישראל הזכיר, שר' ישראל קרדונר שמח ואמר שאפשר בכל עת לקחת מצוה, כי מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ועשה ר' ישראל תנועה עם היד כמו אחד שחוטף בכל עת משהו.

עש ספר באותו יום: "ר' ישראל קרדונר היה יושב ומדבר עם השם יתברך כמו שיושבים ומדברים בין חברים".

עש ספר: "האבא של הרב שלמה ווקסלר היה רב גדול בגרמניה, אבל לא כמו הרבנים של עכשו, הוא היה רב קדוש. והרב שלמה מצא לקוטי עצות, ואמר לאביו שכתוב בו, שצריך לנסע לארץ ישראל, ואביו ענה לו: 'קח כסף וסע', הרב שלמה כבר הרגיש שהיה האור של רבנו הקדוש בארץ ישראל".

עש אחר שאל אם הוא יכול להגיד תהלים בלילה, ור' ישראל השיב לו בתנועות, ולבסוף אמר לו: "אני חושב שזה מתר".

עש בליל שבת בצפת ר' ישראל ספר, שר' ישראל קרדונר בשעות כאלו היה הולך להתבודד ביער, ופעם אמר לאחד: "צריך להתבודד כל יום, גם בשבת ופסח וכו'".

עש לאחד אמר שבשבת צריך להתבודד יותר בכלליות, להגיד: "אני מרגיש ירידה" (לא לפרט את החטא), ולהתפלל על קדשת המחשבה ...

ל"ג בעומר

רבי שמעון בן יוחאי, עיר וקדיש מן שמיא נחית, בוצינא קדישא, בוצינא עלאה, בוצינא רבא, בוצינא יקירא, אתם הבטחתם לישראל שלא תשתכח התורה מישראל על-ידכם, כי בזהר דא יפקון מן גלותא, ואפלו בתוקף ההסתרה שבתוך הסתרה בעקבות משיחא באחרית הימים האלה, הבטחתם שאף-על-פי-כן לא תשכח התורה מפי זרענו, כמו שכתוב, ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל אשר עשה וענתה השירה הזאת לפני לעד כי לא תשכח מפי זרענו... וכבר התחיל להתנוצץ התנוצצות משיח מימי האלקי האר"י זכר צדיק לברכה, ועמך בית-ישראל משתוקקים ומתגעגעים מאד להשם יתברך, והכל חפצים לראות את שמך בהשתוקקות נמרץ ונפלא, אשר לא היתה כזאת ממי קדם, "הקיצותי ועודי עמך", אתי עד קץ כל הדורות ועודי עמך, עדיו אנו אחוים בך, ומשתוקקים לעבודתך בכלות הנפש.

עש ... רבונו של עולם, תן בלב הצדיק הקדוש והנורא הזה (אם יוכה להיות בא"י על קבר רשב"י יאמר: השוכן פה). ובלב כל הצדיקים אמתיים, לבל יסתירו פניהם ממני, ויעמדו בעדי למליצי יושר, להפוך בזכותי ולבקש ולמצוא בי נקדות טובות, וימליצו טוב בעדי שתקרבני אליך ברחמים, ותתן בי לב חדש ורוח חדשה תתן בקרבי, שאזכה להתעורר מעתה באמת לשוב אליך באמת ובלב שלם...

עש רבי רבי שמעון בן יוחאי, זכרו זאת ותשימו על לב, שזכינו בדורות הללו לשמוע נפלאות נוראות גדלתכם. איך מרמז בתורה שעל ידכם לא תשכח התורה, כי הפסוק

רבי שמעון בן יוחאי

רבי שמעון בן יוחאי, הבטיח שלא תשתכח תורה מישראל על ידו. כמובא בדברי רבותינו, וזכונם לברכה (שבת קלח:): 'כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה אמרו: עתידה תורה שתשתכח מישראל ואמר רבי שמעון בן יוחאי שלא תשתכח. שנאמר: "כי לא תשכח מפי זרעו". וכמבאר בזהר (נשא קכד:): 'בהאי חבורא דאיהו ספר הזהר יפקון בה מן גלותא'.

ועתה בוא וראה והבן. נפלאות נסתרות של תורתנו הקדושה. כי על בן סמך רבי שמעון בן יוחאי עצמו על זה הפסוק כי לא תשכח מפי זרעו. כי באמת בזה הפסוק בעצמו. מרמז ונסתר סוד הזה. שעלידי זרעו של יוחאי. שהוא רבי שמעון בן יוחאי. על ידו לא תשתכח התורה מישראל. כי סופי תבות של זה הפסוק כי לא תשכח מפי זרעו הם אותיות יוחאי וזה שמרמז ומגלה הפסוק. כי לא תשכח מפי זרעו, מפי זרעו דיקא הינו מפי זרעו של זה בעצמו שהוא מרמז ונסתר בזה הפסוק. שהוא התנא יוחאי. כי עלידי זרעו של יוחאי שמרמז בזה הפסוק בסופי תבות כנ"ל. שהוא רבי שמעון בן יוחאי. על ידו לא תשכח התורה. כי בזהר דא יפקון מן גלותא כנ"ל.

ידע שסוד רבי שמעון בעצמו. הוא מרמז בפסוק אחר. כי דע כי התנא הקדוש רבי שמעון הוא בחינת (דניאל ד): עיר וקדיש מן שמיא נחית ראשי-תבות שמעון וכו': (מתוך הקדמת הספר קיצור לקוטי מוהר"ן).

שבת שלום וכל הישועות